

Grönare Stockholm, verksamhet 2020

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog i februari 2017 (utl. 2017:30, dnr 171-1292/2016) Grönare Stockholm, riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden. Riktlinjerna syftar till att stärka stadens gröna kvaliteter, utveckla det offentliga rummet och tydliggöra organisation och ansvar för stadens parker och gröna rum. Berörda nämnder och bolagsstyrelser uppmanas att prioritera konkreta förbättringar av parker, gångstråk och torg liksom nybyggande av liknande anläggningar. De kommer därmed bidra till minskade skillnader i stockholmarnas livsmiljöer.

För att genomföra intentionerna med Grönare Stockholm har stadsledningskontoret utsett en strategisk samordningsgrupp. Gruppen sammankallas och leds av stadsträdgårdsmästaren.

I samband med beslutet utökades trafiknämndens investeringsbudget med 300 mnkr under åren 2017-2019, med avsikt att genomföra satsningar i de sju stadsdelar som utpekats som särskilt prioriterade i stadens arbete med lokala utvecklingsprogram (LUP).

Grönare Stockholm etapp 1

Trafiknämnden beslutade i april 2017 (dnr T2017-00093) om respektive utrednings-, inriktnings- och genomförandebeslut för 14 projekt som utgör etapp ett av trafiknämndens genomförande av Grönare Stockholm. Takt i projektens framdrift är av naturliga skäl olika vilket gör att kontoret har lagt fram förslag på inriktnings- och genomförandebeslut i den takt som har varit lämpligt för respektive projekt. En kort beskrivning av samtliga projekt inom Grönare Stockholm återfinns i tabellen i slutet av dokumentet.

Grönare Stockholm etapp 2

Stadens ambition har varit att investeringsverksamheten inom ramen för Grönare Stockholm ska passa in i stadsdelarnas pågående arbete med att utveckla vissa platser. Med anledning av det anmodade trafikkontoret de sju prioriterade stadsdelsförvaltningarna att inkomma med projektidéer för de

fortsatta investeringarna inom Grönare Stockholm. Inkomna projektidéer bedömdes och utvärderades av den strategiska samordningsgruppen utifrån följande kriterier:

- Nyttä för många
- Stärka gröna kopplingar och samband
- Bidra till klimatanpassning
- Utveckla ekologiska värden
- Ökad trygghet, ökad attraktivitet
- Koppling till LUP-arbete och LUP-områden
- Investeringsåtgärder, inte driftåtgärder
- Inga insatser i naturreservat
- Tillmötesgå stadsdelsförvaltningarnas egna prioriteringar
- Insatsen ska kunna genomföras utan planändring

Med utgångspunkt i ovanstående kriterier föreslog den strategiska utvärderingsgruppen att finansiera 11 projekt. Trafiknämnden beslutade den 23 november 2017 (dnr T2017-00093) om inriktning för 11 investeringsprojekt i enlighet med förslaget. En kort beskrivning av samtliga projekt inom Grönare Stockholm återfinns i tabellen i slutet av dokumentet.

Ettapp 3

Stadens gröna samband och ekologiska värden ska utvecklas med hjälp av Grönare Stockholms investeringsverksamhet. Med utgångspunkt i de tidigare beslutade investeringsprojekten har den strategiska samordningsgruppen identifierat behov av särskilda satsningar inom stadens gröna samband och vissa biotoper som är centrala för utvecklingen av den biologiska mångfalden.

I arbetet med stadens nya översiktsplan togs ett underlagsmaterial fram som identifierade 33 platser i behov av utveckling och förstärkning. Ytterligare prioritering av dessa gjordes genom att bedöma varje plats utifrån följande kriterier:

- Pågår exploatering där området/platsen ingår?
- Är området/platsen utpekad i stadens översiktsplan (ÖP) som regionalt betydelsefull grön infrastruktur?
- Är området/platsen utpekad i ÖP som ett samband av strategisk vikt för att uppnå en sammanhängande stad?
- Gynnar insatsen många invånare?

Med utgångspunkt i ovanstående kriterier föreslog den strategiska utvärderingsgruppen att finansiera sju projekt. Trafiknämnden beslutade den 6 maj 2018 (dnr T2017-00093) om inriktning för sju

investeringsprojekt i enlighet med förslaget. En kort beskrivning av samtliga projekt inom Grönare Stockholm återfinns i tabellen i slutet av dokumentet.

Strategiska samordningsgruppens arbete under 2020

Den strategiska samordningsgruppen utsågs av stadsledningskontoret 2017 i samband med beslut om riktlinjer för Grönare Stockholm. Gruppen, som leds av stadsträdgårdsmästaren, består av representanter från stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen, exploateringskontoret, fastighetskontoret och stadsdelsförvaltningarna Norrmalm, Enskede-Årsta-Vantör och Bromma. De deltagande stadsdelsförvaltningarna utgör ombud för samtliga stadsdelar i arbetet. Under året har ett antal presentationer gjorts för stadens förvaltningar, på konferenser och i andra sammanhang med syfte att informera om intentionerna med Grönare Stockholm och framdriften av de ingående projekten.

Strategiska samordningsgruppen har under året haft sju protokollförda möten. Arbetet har bland annat handlat om framdriften av de 32 pågående projekten i etapp ett, två och tre inom Grönare Stockholm. Genom trafiknämndens beslut om genomförande av etapp tre (maj 2018) är de särskilt avsatta investeringsmedlen om 300 mnkr disponerade på olika projekt. Av de 32 beslutade projekten har 19 genomförts och avslutats. Se nedanstående tabell för kort redovisning av statusen för respektive projekt. Utöver framdriften av de 32 projekten har gruppen också ägnat sig åt följande frågor;

Samordning av budgetuppdrag. Gruppen har diskutera de gröna uppdrag som gavs i KF:s budget för 2020. Flera uppdrag är närbesläktade och ges till ett flertal förvaltningar varför former för samverkan och samordning är centrala och behöver klargöras.

Park Stockholm; Gruppen har under året medverkat i slutförandet av dokumentet Park Stockholm. Det är tänkt att utgöra ett led mellan Grönare Stockholm och stadsdelsförvaltningarnas parkplaner. Dokumentet utgör en kunskapsbank och kan jämföras med "byggnadsordningen", men för stadens gröna frågor. Det beskriver och kategoriserar Stockholms parkers karaktär och särart och innehåller metodstöd för utarbetande av parkplaner.

Handlingsplan för biologisk mångfald; Gruppen har utgjort styrgrupp för handlingsplanen som antogs av kommunfullmäktige i november.

Handlingsplanen för biologisk mångfald är ett stöddokument till miljöprogrammet för att specificera och tydliggöra, samla kunskap och utgöra underlag för kommunikation. Handlingsplanen kommer också kompletteras av ett åtgärdsprogram som konkretiserar insatser och ansvar för genomförandet.

Stadsdelsvisa åtgärdsprogram för biologisk mångfald (SÅP)

Miljöförvaltningen har under året tagit fram projektdirektiv för arbetet med SÅP. I och med att strategiska styrgruppen för Grönare Stockholm godkände direktivet gjordes gruppen också till styrgrupp för det fortsatta arbetet med "SÅP:ar".

Styrgruppen har också godkänt den första "SÅP:en" för stadsdelarna Enskede-Årsta-Vantör och Farsta.

Grönare Stockholm etapp 4

Under året har strategiska samordningsgruppen tagit fram ett förslag till riktlinjer för en fortsättning av investeringsarbetet inom Grönare Stockholm. Trafiknämnden beslutade i augusti i enlighet med kontorets förslag.

Enligt beslutet ska följande rangordning utgöra grund för prioriteringar av nya investeringsprojekt inom ramen för Grönare Stockholm:

1. Gröna samband och biologisk mångfald
2. Skyfallsproblematik
3. Värmeöar i urbana miljöer
4. Platsbrist, mångfunktionella ytor och platser
5. Buller
6. Otrygga platser

I kommunfullmäktiges förslag till budget 2021-2023 planeras för ny investeringsverksamhet inom Grönare Stockholm. Enligt planen utökas kontorets investeringsram för åren 2022-2025 med 75 mnkr årligen. Planering för kommande investeringar påbörjas under 2021.

Stockholms framtida gröna infrastruktur.

Uppdraget från kommunfullmäktige har förtydligats m.a.p. tidshorisonten då befolkningsprognoser som sträcker sig till 2100 saknas. En arbetsgrupp har också bildats under ledning av trafikkontoret. Arbetsgruppen kommer utreda frågan och ta fram förslag på återredovisning av uppdraget. Uppdraget kan komma att utgöra underlag för kommande översiktplan.

Ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO)

Uppdraget från kommunfullmäktige berör miljöförvaltningen, trafikkontoret och stadsdelsförvaltningarna. Miljöförvaltningen åtar sig att leda arbetet och kommer involvera berörda förvaltningar genom deltagande i olika projektgrupper. Arbetet sammanställs till ett tjänsteutlåtande som läggs fram för respektive nämnd som återredovisning av uppdraget.

**Grönare Stockholm – pågående projekt under 2020.
Bokförda värden jämfört med budget och prognos T2.**

Grönare Stockholm -nettoutgifter i mnkr	Budget 2020	Prognos T2 2020	Bokslut 2020	Avvikelse jmf med budget 2020	Avvikelse jämf med T2 2020
Delpjekt					
Husbys gräns mot Järvafältet utv grönytor LUP	5,0	2,6	2,5	2,5	0,1
Rinkeby N, stadspark	7,0	4,2	0,7	6,3	3,5
Grönt kulturstråk, Husby C - Husby Gård	7,0	2,2	1,4	5,6	0,8
Grönare S offentlig konst Kulturstråk Husby C – Husbygård	1,5	1,5	0,4	1,1	1,1
Hidingehöjden, lekplatser, trygghetsårgärder, mötesplats	4,0	4,0	4,1	-0,1	-0,1
Tenstadalen, utv. park- och aktivitetsytor	2,6	2,7	4,1	-1,5	-1,4
Bandängen Högdalen upprustn park LUP	1,8	1,8	1,8	0,0	0,0
Hagdalen i Hagsätra, utv. stadsdelspark	4,7	8,7	7,6	-2,9	1,1
Måsen i Fagersjö, utveckling av aktivitetspark	4,5	6,5	5,0	-0,5	1,5
Fagersjö-Farsta stråk utv	4,0	5,8	5,4	-1,4	0,4
Vårgården Vårberg C, upprustning	4,3	4,7	4,9	-0,7	-0,2
Vårbergstoppen, ny Stadspark	23,0	40,0	38,5	-15,5	1,5
Grönare Stockholm offentlig konst Vårbergstoppen	1,5	1,5	0,0	1,5	1,5
Hässelbygårds Torg upprustn LUP (etapp 1)	12,5	13,8	12,3	0,2	1,4
Etapp 3 Grönare Stockholm - AVSLUTAT	11,0	6,1	8,6	2,4	-2,5
Budgetpost för kommande projekt och utjämning	-9,3	-5,6	0,9	-10,3	-6,5
Totalt	85,0	100,3	98,1	-13,1	2,2

Nedanstående tabell visar verksamhetsutfallet för respektive delpjekt inom Grönare Stockholm.

Projekt etapp 1	Plats	Åtgärd
Skärholmen sdf	Skärholmen/ Bodholmsgången	<i>Genomfört.</i> Upprustning av gången har skapat gröna värden och ökat attraktiviteten, invigd våren 2018.
Skärholmen sdf	Vårbergstoppen	<i>Genomfört.</i> En stor stadspark med hög kvalitet har anlagts. Parken håller på att färdigställas, slutbesiktning planerad.
Skärholmen sdf	Bredäng/Gröna stugan.	<i>Genomfört.</i> Upprustning av temapark med lekplats, invigd sensommaren 2018.
Farsta sdf	Fagersjö–Farsta, strandpromenad längs Magelungen.	<i>Genomfört.</i> Reaktionsstråk med levande och trivsamma omgivningar knyter ihop de båda stadsdelarna och skapar samband och tillgängliga naturvärden. Små korrigeringar åtgärder pågår efter besiktning.
Skarpnäck sdf	Flatenbadet, entrén	<i>Genomfört.</i> Upprustning, tillgänglighetsanpassning och växtbäddar för omhändertagande av dagvatten. Invigning våren 2019.
Enskede-Årsta- Vantör sdf	Högdalen/Bandängen	<i>Genomfört.</i> Park med lekpark och vattenlek. Färdigställd 2020.
Enskede-Årsta- Vantör sdf	Östberga/Backen	<i>Genomfört.</i> Upprustningen har omfattat bl.a. toalett, plaskdamm, lek för barn i olika åldrar. Projektet har samordnats med angränsande DP och blivande förskola.

Projekt etapp 1	Plats	Åtgärd
Hässelby-Vällingby sdf	Hässelby torg – etapp 1	<i>Genomförandebeslut.</i> Öka attraktionskraften som offentligt rum på torget med fokus på trygghet och attraktivitet. Byggstart under 2020, slutbesiktning i början på 2021. Etapp 2 som inte ingår i denna satsning genomförs under 2021.
Hässelby-Vällingby sdf	Ormängstorget	<i>Genomfört.</i> Öka attraktionskraften som offentligt rum på torget med fokus på trygghet och attraktivitet.
Hässelby-Vällingby sdf	Vällingby/Solursparken	<i>Genomfört,</i> upprustning av centrumnära park, bl.a. ytor för skyfallshantering och växtbäddsrenovering inom riksintresset Vällingby.
Spånga-Tensta sdf	Tenstagången, Tenstaplan, Taxingeplan	<i>Genomfört.</i> Öka områdets attraktionskraft med fokus på trygghet och attraktivitet som offentligt rum, lyfta fram kulturhistoriska värden.
Spånga-Tensta sdf	Gullingeparken, centrala Tensta	<i>Genomfört.</i> Öka områdets attraktionskraft med fokus på trygghet och attraktivitet som offentligt rum, lyfta fram kulturhistoriska värden.
Rinkeby-Kista sdf	N Rinkebygången	<i>Genomförandebeslut i Tn,</i> upphandling av entreprenör pågår. Omdaning av gångstråk norr om Rinkeby centrum till ett välfungerande offentligt rum med gröna värden.
Rinkeby-Kista sdf	Husbys gräns mot Järvafältet	<i>Genomfört.</i> Utveckling av bostadsnära grönytor i samband med planerad nybebyggelse.

Projekt etapp 2	Plats	Åtgärd
Skärholmen sdf	Vårberg, Skärholmen, Sättra, Bredäng	<i>Genomfört</i> , stadsodling i fyra centrum, genomförs av sdf. under 2018 och kommande år.
Skärholmen sdf	Vårberg C, parken Vårgården	<i>Genomfört</i> . Upprustning av centralt parkområde.
Farsta sdf	Fagersjö/Måsen	<i>Genomfört</i> . Parken utvecklas till aktivitetspark.
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Hagsätra/Hagdalen	<i>Genomfört</i> . Utveckling av stadsdelsparken Hagdalen.
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Flera centrala platser	<i>Genomfört</i> . Stadsodling i flera centrum, genomförs av sdf. under 2018 och kommande år.
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Högdalen, Hagsätra, Östberga,	<i>Genomfört</i> . Utbyte och komplettering av träd.
Hässelby-Vällingby sdf	Stråket mellan Hässelby torg-Ormingstorget	<i>Genomfört</i> . Stråket utvecklas till en attraktiv park med konstnärlig utsmyckning som förbinder två torg.

Projekt etapp 2	Plats	Åtgärd
Spånga-Tensta sdf	Hidingehöjden	<i>Genomförande.</i> Skapa stadsdelspark med höga sociala värden. Enklare projektering/planering pågår. Litet projekt under 5 mnkr, ej beslut i Tn.
Spånga-Tensta sdf	Tenstadalen	<i>Genomförandebeslut,</i> Utveckla ekologiska värden, dagvattenmagasin, spontanidrott m.m. Upphandling vintern 2020/2021, färdigställande våren 2022.
Rinkeby-Kista sdf	Rinkeby N stadspark	<i>Genomförandebeslut.</i> Höja sociala och gröna värden. Genomförande pågår, beräknas färdigställas under 2021.
Rinkeby-Kista sdf	Grönt kulturstråk Husby C-Husby gård	<i>Genomförandebeslut i Tn.</i> Utveckla grönt kulturstråk mellan Husby C och Husby Gård i samarbete med Kulturförvaltningen. Byggstart planeras till våren 2021.

Projekt etapp 3	Plats	Åtgärd
Hässelby-Vällingby sdf	Grimsta naturreservat	<i>Genomförandebeslut.,</i> Förstärka ekologiska värden m.a.p. våtmarkssamband Mälaren-Kyrksjön. Genomförande planeras till våren 2021.
Bromma sdf	Riksby	<i>Genomförandebeslut.</i> Förstärka ek-biotoper, övervintringslokaler för groddjur och utveckling av groddjursdamm. Genomförande våren 2021.
Skärholmen sdf	Vårberg	<i>Genomförandebeslut.</i> Förstärka regionalt ek-samband. Genomförande pågår.

Projekt etapp 3	Plats	Åtgärd
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Hagsätraskogen-Rågsveds friområde	<i>Genomförandebeslut.</i> , Förstärka regionalt ek-samband. Planering pågår, genomförande 2021.
Enskede-Årsta-Vantör sdf	Rågsveds friområde-Fagersjöskogen	<i>Genomförandebeslut.</i> , Förstärka regionalt ek-samband. Programarbete pågår, genomförande 2021.
Farsta sdf	Magelungen-Drevviken	<i>Inriktningsbeslut.</i> Förstärka groddjurssamband med grodtunnel under Perstorpsvägen. Projektering pågår, genomförandebeslut februari 2021, genomförande våren 2021.
Farsta sdf	Larsboda-Sköndal	<i>Genomförandebeslut.</i> Förstärka regionalt ek-samband. Planering pågår, genomförande 2021.